DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI
Došlo 1. III. 1930
..... krat, ... prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XI., št. 50 a

Ljubljana, sobota 1. marca 1930

Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knaflјeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440
Celje: Kocenova ul. 3 Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. — Telefon št 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien št. 105.241

Ostavka pruskega notranjega ministra

Nepričakovana demisija Grzesinskega – Sprejem prvega člena Youngovega načrta in poljsko-nemške pogodbe

Berlin, 28. februarja, s. **Pruski notranji minister Grzesinski je odstopil. Za njegovega naslednika je bil imenovan višji predsednik saške province in socialno demokratski poslanec pruskega deželnega zbora Waenting.**

Ostavka Grzesinskega je izzvala veliko pozornost in smatrajo za njen povod napetost odnošajev v pruski deželni vladi, ki je nastopila po ostavki demokratskega ministra za prosveto dr. Beckerja in napade levičarskega tiska na notranje ministrstvo, ki je še vedno krilo desničarske elemente zbrane v okrilju nemške policije.

Berlin, 28. februarja, s. Na današnji seji združenih državnozborskih odborov je bil po odklonitvi vseh spreminjevalnih predlogov sprejet **prvi člen Youngovega načrta z 29 : 23 glasovom, pri čemer se je 11 članov vzdržalo glasovanja.** Za člen so glasovali socialni demokrati, demokrati in nemška ljudska stranka. Proti sprejemu pa nemški nacijonalci, komunisti, pristaši gospodarske stranke in krščanski nacionalci, dočim so se člani centruma in bavarske ljudske stranke vzdržali glasovanja.

Z istim razmerjem glasov je bil sprejet tudi ostali del Youngovega načrta. **Likvidacijska pogodba s Poljsko je bila sprejeta z 28 : 24 glasovom.** Predlog krščanskih nacionalcev, da bi se poljska likvidacijska pogodba ločila od Youngovega načrta, je bil odklonjen. Tudi ostanak celokupnega osnutka je bil sprejet.

S tem glasovanjem je nastopilo delno pomirjenje v skrajno napeti politični situaciji in ustvarjena je možnost za nadaljnji obstoj koalicijske vlade. Na vsak način pa bo vprašanje **finančne reforme prizadejalo vladi še mnogo skrbi ter je še vedno veliko vprašanje, če se bo posrečilo popolnoma preprečiti grozečo vladno krizo,** ker so socialistični in centrumaški ministri odklonili na današnji seji predlog finančnega ministra dr. Moldenhauerja za izvedbo finančne reforme.

Nujna potreba sklenitve vzhodnega Locarna

Govor ministra Zaleskega ozunanji politiki poljske republike – Prisrčni odnošaji med Poljsko in Francijo

Varšava, 28. februarja,. AA. »Pat« poroča: Tekom debate v senatni komisiji za zunanje zadeve o ekspozeju ministra zunanjih zadev Zaleskega je ta povzel besedo in odgovarjal na kritiko opozicijskih strank.

Zaleski je med drugim dejal, da je treba predvsem razlikovati dva vprašanja, in sicer teorijo Locarna in pa locarnske sporazume kot take. **Teorija Locarna je v tem, da je treba pozabiti prošlost ter se prilagoditi pogojem povojnega časa. Locarnski sporazum pa ne ostvarjajo te teorije na zadovoljiv način, zlasti ne v kolikor se nanašajo na Poljsko.** Treba bo poskusiti, da se ti sporazumi spopolnijo, kar pa ni moči doseči takoj. Razen tega je treba priznati, da je mnogo potov, ki vodijo k tej izpopolnitvi. En tak korak je bil storjen s Kelloggovim paktom. S tem pa ni rečeno, da so vsa vprašanja že rešena. Do cilja nas bodo privedla šele različna pota. Taka pot je n. pr. misel varnosti in vodi preko Ženeve in se konča takisto v Ženevi.

Po zaključitvi ženevskega protokola smo uredili svoje odnošaje s Francijo. Uverjen sem, je dejal Zaleski, da bomo mogli lepo sodelovati s Francijo, kakor sploh z vsemi civiliziranimi državami. Naposled je Zaleski zavrnil sumničenja nekih članov opozicije, ki so očitali Franciji, da ne ume ceniti svoje zveze s Poljsko. Zaleski je opozoril na besede nedavnega Briandovega govora, v katerem je francoski minister za zunanje zadeve med drugim dejal, da omogočuje baš polisko-francoska zveza zbližanje med Francijo in Nemčijo, to je najboljši dokaz, je nadaljeval Zaleski, kako Briand ceni zvezo s Polisko. Oni, ki so skušali graditi svoje politične kombinacije na sumničenje te zveze, so bili grdo prevarani.

Proslava desetletnice češkoslovaške ustave

Govori predstavnikov revolucionarne narodne skupščine – Blagodejne posledice skrbne sestave čsl. ustave

Praga, 28. februarja, gh. V slavnostno okrašeni zborovalnici senata se je danes vršila spominska slavnost na desetletnico ustave češkoslovaške države, ki jo je sklenila revolucionarna narodna skupščina.

Slavnosti so se udeležili skoraj vsi člani bivše revolucionarne narodne skupščine ter celokupna vlada z ministrskim predsednikom Udržalom na čelu. Posebno obeležje je imela svečanost zaradi navzočnosti predsednika Masaryka, ki so mu prerejali zbrani senatorji in bivši člani revolucionarnega parlamenta burne ovacije.

Med prvimi govorniki je imel nagovor predsednik revolucionarne narodne skupščine **Tomašek,** dalje sedanji predsednik poslanske zbornice **Malypetr** in predsednik senata dr. **Soukup.** Za njimi je govoril ministrski predsednik **Udržal,** ki je izvajal med drugim, da je ostala češkoslovaška ustava v bistvenem neizpremenjena, dočim jo je bilo treba v drugih državah, ker često ni odgovarjala dejanskim razmeram, temeljito spremeniti. **Tudi danes na Češkoslovaškem ni resnega glasu, ki bi trdil, da je treba ustavo češkoslovaške države v temeljih spremeniti.**

Kot predsednik ustavnega odbora revolucionarnega parlamenta je govoril pravosodni minister dr. **Meissner,** ki je naglašal med drugim, da je protidemokratična tendenca prvih povojnih let propadla po volji širokih plasti naroda, dočim preživlja demokracija v mnogih drugih državah še danes težke preizkušnje. Kljub temu, da so ustavno listino sprejeli samo zastopniki češkoslovaškega naroda, so se ti z uveljavljenjem demokratičnih načel trudili, da bi ostali tudi napram pristašem drugih narodnosti, ki prebivajo na Češkoslovaškem, pravični. S tem so omogočili, da so že po nekaj letih tudi zastopniki ostalih narodnosti pristopili k skupnemu delu za upravo v državi. Sledilo je več govorov raznih govornikov, med njimi tudi zastopnika Slovakov, nakar je bila slavnost zaključena.

Pravilnik o financah banovin

Danes bodo banske konference zaključene. Včeraj je bil odobren proračun primorske banovine

Beograd, 28. febr. p. Danes se je sestala v notranjem ministrstvu komisija, ki ji je poverjena naloga, da sestavi pravilnik o financah in o računovodstvu banovin. V komisiji so med drugimi: pomočnik finančnega ministra dr. Gospodnetić, pomočnik notranjega ministra Perović in pomočnik dravskega bana dr. Pirkmajer. Komisija bo bržkone že jutri izdelala načrt pravilnika, ki bo nato predložen finančnemu ministru v končno odobritev. V pravilniku bodo poleg normalnih finančnih virov banovin določeni tudi specijalni dohodki, ki jih bodo imele posamezne banovine na razpolago

Beograd, 28. febr. č. Konferenca banov z ministrom financ se bliža koncu. Posamezni bani so že odpotovali iz Beograda, nekateri se odpeljejo danes. Vsekakor bo konferenca zaključena jutri. Končno besedo o sprejetih sklepih bo imel min. svet, ki bo odločil glede banovinskih budžetov po predlogu ministrstva financ. Danes je bil odobren proračun primorske banovine.

Železniška nesreča v Italiji

Rim, 28. febr. s. V bližini mesta Valeciana v livornskem okraju se je pripetila danes opoldne težka železniška nezgoda. Na križišču tirov je zavozil brzovlak v ovorni vlak, ki je peljal rudarje na delo. Dv delavca sta bila ubita, eden pa smrtnonevarno ranjen, dočim je bilo okoli 50 delavcev lažje ranjenih.

UREDITEV ZDRAVSTVENIH OBČIN

Novi zakon urejuje javno zdravstveno službo v vsej državi — Na največ 15.000 prebivalcev pride po eden občinski zdravnik in sestra pomočnica, na vsakih 5000 prebivalcev pa po ena babica — Samostojne in združene zdravstvene občine

Beograd, 28. februarja AA. Njegovo Veličanstvo kralj je na predlog ministra socialne politike in narodnega zdravja predpisal in proglasil tale zakon o zdravstvenih občinah:

§ 1. Za pospeševanje narodnega zdravja se ustanavljajo zdravstvene občine.

§ 2. Mestne in trške občine z več kot 4 tisoč prebivalcev in kmečke občine z več ko 6000 prebivalcev so samostojne zdravstvene občine. Mesta in trgi (mesta in mesteca) z manj ko 4000 prebivalcev in kmečke občine z manj ko 6000 prebivalcev lahko v roku treh mesecev sklenejo, da ostanejo ali postanejo samostojne zdravstvene občine. Ta sklep dostavijo banski upravi, a ban izreče dokončni sklep po zaslišanju sanitetnega sveta.

§ 3. Področje občine, ki po § 2 ne ostane ali ne postane samostojna zdravstvena občina, bo določil ban po zaslišanju sanitetnega sveta. Vsaka združena zdravstvena občina pa more naknadno zahtevati, da se proglasi za samostojno zdravstveno občino. Sklep izreče ban po zaslišanju sanitetnega sveta.

§ 4. Dolžnosti samostojnih zdravstvenih občin so: 1.) da postavijo in plačajo na vsakih 10.000 prebivalcev po enega občinskega zdravnika; 2.) da postavijo in plačajo na vsakih 10.000 prebivalcev po eno sestro pomočnico; 3.) da postavijo in plačajo po 1 kvalificirano občinsko babico na vsakih 5000 prebivalcev; 4.) da plačajo bolniške pristojbine za svoje siromašne občane po zakonu o bolnicah; 5.) da same vzdržujejo in grade zdravstvene ustanove na svojem področju, ali da sodelujejo pri vzdrževanju in gradnji teh ustanov; 6.) da sodelujejo pri asanaciji in pobijanju nalezljivih bolezni.

V samostojnih zdravstvenih občinah, ki imajo preko 15.000 prebivalcev, veljajo odredbe točke 3. samo za prvih 15.000 prebivalcev, a preko tega števila se postavljajo babice po stvarni potrebi. O tej potrebi dokončno sklene na področju uprave mesta Beograda minister za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju glavnega sanitetnega sveta; v banovinah pa ban po zaslišanju banskega sanitetnega sveta.

§ 5. Samostojne zdravstvene občine vnašajo vse izdatke iz § 4. v redni občinski proračun.

§ 6. Vse osobje, predvideno v § 4, se postavlja na podlagi razpisanega natečaja z izvolitvijo s strani samostojnih zdravstvenih občinskih odborov. Izvolitev zdravnika potrdi ban po zaslišanju banskega sanitetnega sveta, a na področju mesta Beograda, Zemuna in Pančeva minister za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju sanitetnega sveta.

§ 7 Ako je v kaki samostojni zdravstveni občini več občinskih zdravnikov, mora eden od njih biti odrejen za predstavnika občinske zdravstvene službe.

§ 8. Če imajo zdravstvene občine v primeru s številom prebivalstva večje število osobja, tedaj se mora mesto službovanja tega osobja tako urediti, da bodo enako razporejeni na vsem področju zdravstvene občine.

§ 9. Samostojne zdravstvene občine sestavljajo posebne štatute prejemkov in službenih pravic za osobje po točkah 1 in 2 § 4 tega zakona. Te štatute potrjuje ban po zaslišanju banskega sanitetnega sveta, a na področju mesta Beograda minister za notranje posle.

§ 10. Področje združene zdravstvene občine ne sme imeti manj ko 6000 in ne več ko 15.000 prebivalcev.

§ 11. Za vsako področje zdravstvene občine odredi ban sedež občinskega zdravnika. Na področju združene zdravstvene občine ban postavlja: 1.) zdravnika; 2.) sestro pomočnico. To osobje velja za banovinsko. Krediti se vnesejo v banovinske proračune.

§ 12. Upravna občina z največ 10.000 prebivalci na področju združene zdravstvene občine je dolžna iz sredstev svojega proračuna postaviti kvalificirano babico. Občine se lahko v svrho plačevanja babice združujejo.

§ 13. Ban skrbi za to, da preskrbi zdravnikom na njihovih sedežih naturalno stanovanje.

§ 14. Dolžnosti občinskega zdravnika v samostojnih in združenih zdravstvenih občinah so nastopne: 1.) da brezplačno zdravi siromašne prebivalce; 2.) da zdravi ostale prebivalce po pristojbniku, ki ga predpiše ban po zaslišanju sanitetnega sveta; 3.) da opravlja tudi drugo javno zdravstveno službo po predpisih za državne zdravnike pri javnih oblastvih in občinskih upravah, in sicer na poziv javnih oblastev in ustanov; 4.) da prebivalstvo občine zdravstveno prosvetljuje; 5.) da skrbi za napredek in zdravje dojenčkov ter male in šolske dece; 6.) da skrbi za napredek zdravstva na področju zdravstvene občine; 7.) da stavlja predloge o asanaciji in da sam sodeluje pri teh delih; 8.) da vodi zapiske o rojstvu in umiranju na področju svoje zdravstvene občine in da oddaja o tem predpisana poročila; 9.) da preprečuje in pobija nalezljive bolezni in da o tem ev. poroča; 10.) da periodično prepotuje svoje področje, prireja ambulantne dneve, proučuje način življenja prebivalstva svoje občine in da oddaja o tem poročila in stavlja predloge; 11.) da opravlja v ljudskih šolah, kjer ni šolskega zdravnika, njegovo službo; 12.) da ima priročno apoteko po obstoječih zakonskih predpisih.

Nadalnje določbe bo izdalo ministrstvo za socijalno politiko in narodno zdravje po zaslišanju glavnega sanitetnega sveta in v soglasnosti s predsednikom ministrskega sveta. S temi pravilniki bo predpisano, kdo naj se smarta za siromašnega v smislu točke 1. tega paragrafa, ter način, kako naj se to ugotovi po krajevnih razmerah. Sestra pomočnica pomaga zdravniku v vseh njegovih dolžnostih pod njegovim nadzorstvom in upravo. Občinski zdravnik je pri izvrševanju poslov točke 3, 9 in 11 tega paragrafa organ javnega oblastva, pri izvrševanju ostalih dolžnosti pa ga je dolžna podpirati zdravstvena občina.

§ 15. Zdravnik in sestra pomočnica združenih zdravstvenih občin prejemata za svojo službo po zakonskih predpisih potne pavšale po krajevnih in prometnih razmerah, a določa jih ban po zaslišanju sanitetnega sveta.

§ 16. V banovinske proračune se vnesejo posebni krediti za potne pavšale po zaslišanju sanitetnega sveta, kakor tudi ostali izdatki, ki so potrebni za vzdrževanje uradnega zdravnika in drugega osobja po § 14. tega zakona.

§ 17. Bani so pooblaščeni, da za kritje izdatkov ustanov in delokroga združenih zdravstvenih občin po tem zakonu razpišejo z odobritvijo ministra financ posebne zdravstvene doklade, ki se smejo pobirati samo na področju uedinjene zdravstvene občine.

Prehodne določbe.

§ 18. V banovinah, kjer že obstojajo samostojne zdravstvene občine po dosedanjih zakonih, morejo le te preurediti svoje delovanje po določbah tega zakona v teku treh mesecev. Področja uedinjenih zdravstvenih občin po § 3. tega zakona morajo določiti bani v roku 6 mesecev po uveljavitvi tega zakona, to pa po zaslišanju sanitetnega sveta.

V banovinah, kjer že obstojajo in delujejo združene zdravstvene občine, se le-tem odredijo nova področja samo, če njihova sedanja področja ne odgovarjajo krajevnim prometnim razmeram.

Zaradi zasedbe vseh mest v zdravstvenih občinah, ki še ne obstojajo ali ki še ne delujejo, bo razpisan v teku 6 mesecev natečaj, in to tako, da se te občine osnujejo najkasneje do 1. aprila 1931 po tem zakonu.

§ 19. V proračun ministrstva za socijalno politiko in narodno zdravje se vnesejo vsako leto krediti za izdatke in potrebe po tem zakonu. Te vsote se določijo po potrebi.

§ 20. Z ustanovitvijo zdravstvenih občin po tem zakonu se zniža število sreskih referentov po potrebi, to pa na predlog ministra financ in ministra za notranje posle v soglasnosti z ministrskim predsednikom po določbah § 40. zakona o notranji upravi.

§ 21. Ta zakon ne ukinja zdravstvenih zadrug, niti preprečuje njihovega obstoja.

§ 22. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše in dobi obvezno moč 30 dni po razglasitvi v »Službenih Novinah«. S tem dnem prenehajo veljati vsi zakoni in zakonske določbe, ki nasprotujejo temu zakonu.

Zakon o bolnicah

Državne, banovinske in občinske bolnice — Posebne doklade za zdravnike — Mesta z nad 20.000 prebivalci morajo graditi bolnice

Beograd, 28. februarja. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o bolnicah. Bolnice so zdravstvene ustanove za zdravljenje bolnikov in za strokovno izpopolnitev zdravnikov ter se dele na obče in specijalne, na privatne in javne. Javne so državne, banovinske in občinske bolnice. **Državne bolnice so** obča državna bolnica **v Beogradu** ter državne bolnice v **Nišu, v Skoplju, Novem Sadu, v Sarajevu** ter bolnice za duševne bolezni **na Stenjevcu, v Kovini, v Toponici in v Beogradu. Ostale javne bolnice so vse občinske ali banovinske.**

Minister za socialno politiko lahko soglasno s predsednikom ministrskega sveta in v sporazumu z občino v Banjaluki prevzame kot državno bolnico bolnico občine v Banjaluki, ter bolnice v Splitu, v Ljubljanj in Stenjevcu. § 5. pravi, da morajo biti vse bolnice zgrajene tako, da omogočajo vsestransko zdravljenje bolnikov in izpopolnitev zdravnikov. **Obči državni bolnici v Beogradu in Ljubljani služita tudi za medicinski studij na teh dveh univerzah.** § 6. pravi, da imajo javne bolnice pravico računati od bolnikov za zdravljenje predpisane takse po razredih, v katerih se bolniki zdravijo. V državnih bolnicah odreja te takse minister za socijalno politiko, v ostalih bolnicah pa se takse določijo z odobrenjem ministra socijalne politike. § 7. pravi, da plačajo takse za zdravljenje ali sami bolniki ali druge za to obvezane osebe ali pristojne občine ali zavarovalni fondi, uradi za zavarovanje delavcev, bolniške blagajne, bratovske skladnice in ostale ustanove za zavarovanje delavcev. Za oficirje in vojake plača takse ministrstvo vojske in mornarice po predpisanem tozadevnem zakonu. **Zdravljenje državnih uradnikov in njihovih rodbin, invalidov ter beguncev se vrši po predpisih, ki jih bo izdal minister socialne politike, banovinskih uradnikov pa po predpisih banov. Pri ubožnih se bo vršilo zdravljenje z državnimi sredstvi, ako so dotični bolni na duševnih boleznih na odprti tuberkulozi ali kaki venerični bolezni.** § 11. odreja proračune posameznih bolnic. Javne bolnice morajo imeti svoje proračune. Pri državnih bolnicah pridejo ti proračuni v državni, pri banovinskih v banovinski in pri občinskih v občinski proračun.

Nadaljni paragrafi govorijo o organizaciji bolnic. Notranja organizacija bolnic je prepuščena upravam bolnic. **Bolnice morajo imeti ambulanto za brezplačen pregled in zdravljenje siromašnih bolnikov.** Osobje bolnic sestavljajo: upravnik bolnice, šefi oddelkov, primariji, sekundariji, asistenti, lekarnarji, ekonom, sestre dojilje, bolničarji, bolničarke ter vse ostalo strokovno in poslovno osobje.

O delokrogu in kvalifikaciji ter položaju osobja določa zakon med drugim: Upravniki bolnice pridejo v 4a-I do 3-I, šefi oddelkov v 6-I do 4-I, ravno tako tudi ekonomi in šefi lekarn, lekarnarji in asistenti v 7-I do 5-I, sekundarni apotekarji in zdravniki v 9-I do 8-I. Redovito pride na 25 bolnikov 1 zdravnik.

Posebni paragrafi odrejajo osnovanje in gradnjo novih bolnic. To spada v dolžnost države, banovin in onih mest, ki imajo nad 20.000 prebivalcev.

Razen plač sprejemajo **zdravniki specialisti doklade** in sicer v tretji grupi 1720 Din, v 4a 1320, v 4., 5. in 6. 920, v 7. in 8. 520 in v 9. 200 Din mesečno. Uradniki II. kategorije prejemajo v 1. grupi 600 Din, v 2. grupi 450 Din in v 3. grupi 400 Din.

Katoliški škofje o vzgoji in šoli

Posebno pastirsko pismo jugoslovenskega episkopata o novem šolskem zakonu

Zagreb, 28. februarja, p. Katoliški episkopat objavlja danes pastirsko pismo, ki v zvezi s papeževo encikliko o vzgoji v šoli precizira stališče katoliških škofov napram novemu šolskemu zakonu. Poslanica pobija kot pogrešno načelo, da bi smela država vzgojo mladine sama voditi, cerkev zahteva glede vsega, kar se tiče duše, odločujočo besedo. Interesantno je, da škofje obsojajo tudi koedukacijo, t. j. skupen pouk moške in ženske dece, ki je uveden že od davnine zlasti v ogromni večini podeželskih šol. Končno odklanjajo princip izključne državne šole ter se izrekajo za versko šolo, ki naj bo državi povsem enakopravna.

Pastirsko pismo katoliških škofov pravi m. dr. dobesedno: »Cerkev in država imata pravico na vzgojo, četudi na različen način. Ena in druga sta vrhovni, toda vsaka po svoji vrsti in po svojih mejah, ki ji odreja smotrenost. Svrha države je skrbeti za tuzemski blagor, cerkev pa se briga za duševne in večne dobrine. Zato **spada vse ono, karkoli se tiče duše, pod oblast in odrejanje cerkve.** Ostalo, kar se tiče državnega in političnega reda, je pravično, da vodi državno oblastvo, ker je tudi Jezus Kristus zapovedal, da dajmo cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega. Treba prosvitljevati delo in jačati voljo s pomočjo razodetih resnic, sicer ni mogoče doseči popolnega vzgojnega cilja cerkve. Zato **cerkev obsoja in označuje kot pogubne zablode vse one vzgojne načine, ki izključujejo nadnaravna sredstva ali jih podcenjujejo,** obsoja nadalje tudi tako zvano **spolno vzgojo** ter tako zvano **metodo koedukacije,** t. j. načelno skupno vzgajanje obeh spolov. Te resnice bomo zastopali mi vaši škofje vedno pripravljeni, da se žrtvujemo v njihovo obrambo. Zato **ne moremo in ne smemo mirovati vse dotlej,** dokler nam ne bo zajamčena krščanska vzgoja otrok, dokler ne bo zajamčena **verska šola** in njena popolna **ravnopravnost z državnimi šolami.** Poslanico so podpisali vsi jugoslovenski katoliški nadškofje in škofje.

Češkoslovaška odlikovanja

Beograd, 28. februarja. AA. Včeraj popoldne je odpravnik poslov tukajšnjega češkoslovaškega poslaništva dr. Leon Vokač izročil zlate in srebrne kolajne redov belega orla služiteljem ministrstva za zunanje zadeve Svetozarju Uroševiću, Vladimirju Rožiću in Filipoviću, ki jih je odlikoval predsednik češkoslovaške republike za državljanske zasluge

Sprejem v nižjo vojno akademijo

Beograd, 28. februarja. p. »Službene novine« objavljajo ukaz o izpremembi uredbe o vojni akademiji. Čl. 35. se izpremeni v toliko, da se lahko sprejemajo v nižjo vojno akademijo učenci, ki so dovršili 6 razredov gimnazije ali realke z dobrim uspehom.

Avstrijska gospodarska konferenca

Program vlade za omejitev naraščajoče brezposelnosti in omiljenje gospodarske krize

Dunaj, 28. februarja. s. Zvezni kancelar dr. Schober je otvoril danes popoldne v zborovalni dvorani kancelarjevega urada gospodarsko konferenco, ki jo je sklicala zvezna vlada in na katero so bili povabljeni zastopniki vseh gospodarskih krogov. Po otvoritvi je imel zvezni kancelar dr. Schober daljši govor o programu vlade za omiljenje gospodarske krize in odstranitev naraščajoče brezposelnosti. Pri tej priliki je opozoril zbrane delegate na opazovanja, ki jih je izvršil v Rimu in Berlinu o metodah, katere uporabljata ti dve državi v boju za omejitev brezposelnosti. Avstrijsko gospodarsko krizo bo mogoče rešiti le na ta način, da se znatno dvigne avstrijski eksport v sosedne države, predvsem na jug in vzhod. Na ta način bo mogoče tudi zaposliti vso silno armado brezposelnih delavcev, za katere izda država sedaj toliko težkih milijonov. Na drugi strani pa bo potreba znatno omejiti uvoz ter pomagati z vsemi silami avstrijskemu poljedelstvu, da bo le ta v kar največji meri kril s svojimi proizvodi domače potrebe.

Vlada bo tudi stremela za tem, da sklene s sosednimi državami nove trgovinske pogodbe, v katerih bo kar najbolj upoštevala težko krizo avstrijskega gospodarstva. V tem smislu je že sestavljena avstrijsko-nemška trgovinska pogodba.

V nedeljo bo sestavil Tardieu novo vlado

Ostri očitki socialistov proti Tardieuju — Radikalno demokratska frakcija odklanja vstop v vlado

Pariz, 28. februarja AA. Tardieu je nadaljeval svoje posvete za sestavo nove francoske vlade. Tekom današnjega dopoldneva je obiskal Poincaréja, popoldne ob 15. pa je poročal predsedniku francoske republike Doumergueu.

Socialistična skupina zbornice je sprejela resolucijo, v kateri pravi, da skuša Tardieu sistematično podaljšati krizo. Skupina protestira proti takemu postopanju, ki gre za tem, da desorganizira stranke, diskreditira parlamentarne ustanove in povzroča nerede v političnem in gospodarskem življenju naroda. Slično resolucijo je sprejela tudi radikalno demokratska frakcija, ki je soglasno sprejela sklep, da se prepoveduje vsem njenim članom sodelovanje in podpiranje vsake vlade, ki bi jo sestavil Tardieu.

Tardieu je izjavil novinarjem, da veruje v uspeh svoje misije in da se mu bo najbrž do nedelje posrečilo sestaviti vlado, v kateri bo pet radikalnih ministrov. Z novo vlado se bo predstavil zbornici v četrtek. Do sedaj mu je zasigural sodelovanje v vladi šele samo Briand, ki bo prevzel zunanje ministrstvo.

Pariz, 28. februarja g. Radikalni senatorji so sprejeli sklep ki je na mah uničil vse kombinacije za pomirjenje v radikalnem taboru. **Po tem sklepu je neobhodno potrebna koncentracijska vlada, vendar pa se Tardieu ne zdi primerna oseba, ki naj bi prevzela vodstvo trajne koncentracijske vlade.** Tardieu je izjavil, da bo pod vsemi okolnostmi vodil pogajanja do konca in ima trden namen sestaviti vlado.

Prekinjenje dela v Ženevi

Curih, 28. februarja AA. Pododbor carinske konference v Ženevi, ki ima nalogo, da sestavi pogodbo o mednarodnem sporazumu glede carinskega premirja, je začasno prekinil svoje razprave, da omogoči raznim delegacijam posvet z njihovimi vladami. Delegacije bodo zahtevale od svojih vlad nova navodila.

Italijanski kralj odlikoval Horthyja

Budimpešta, 28. februarja. g. Italijanski kralj je podelil regentu Horthyju ob priliki desetletnega jubileja veliki križ reda Annuncijate z vratno verižico. Ta red je določen samo za vladarje in sta ga dosedaj izjemoma prejela tudi Mussolini in bivši državni tajnik Gasparri. V pismu imenuje italijanski kralj, kakor je običajno samo med vladarji, Horthyja »mon cousine«. Danes so se pričele prve svečanosti za proslavo desetletnega Horthyjevega jubileja. Jutri opoldne bo Horthy sprejel zastopnike diplomatskega zbora. Grof Bethlen, ki biva v Parizu in ni najboljšega zdravja, je poslal državnemu upravitelju vdanostno brzojavko.

Zaupnica bolgarski vladi

Sofija, 28. febr. s. Ministrski predsednik Ljapčev je v Sobranju v odgovoru na interpelacije glede gospodarske krize obrazložil gospodarsko in finančno politiko vlade, pri čemer je govoril posebno o ukrepih glede žitne krize.

V debati so govorili zastopniki vseh parlamentarnih skupin. V imenu večine je predlagal poslanec Stajnov dnevni red z zaupnico, dočim je poslanec Danajlov v imenu Cankove skupine izjavil, da se ne strinja z namerami vlade v tem vprašanju. Končno je bil s 133 proti 112 glasovom sprejet dnevni red z zaupnico.

Angleška imperijalna stranka

London, 28. februarja AA. Konservativci razvijajo proti novoustanovljeni »Imperijalni stranki« ostro propagando. Bivši kolonijalni podtajnik Gore je izjavil, da se ne more v nobenem primeru pridružiti novi stranki. To politiko, je nadaljeval Gore, ni odobrila doslej nobena angleška vlada in noben angleški politik. Vsi dominioni streme za tem, da postanejo industrijalne države in nočejo več ostati zgolj producenti surovin. Dominijoni ne bodo nikdar dovolili tujega vmešavanja v svojo davčno avtonomijo.

London, 28. februarja. Kakor poročajo, bo nova »Imperijalna stranka,« nastopila pri prihodnjih volitvah v parlament v vseh volilnih okrajih.

Revolucija v San Domingu

Washington, 28 februarja. V San Domingo je odplula angleška korveta »Wisteria«. Zedinjene države rimajo doslej v San Domingu še nobene vojne ladje. Na potu je tudi ameriška križarka »Rochester« ki se bliža luki Port au Prince.

Washington, 28. febr. s. Državni departement je izvedel iz San Dominga, da je bilo med sovražnimi strankami s posredovanjem ameriškega poslaništva sklenjeno premirje. Kakor se zdi, sta obe stranki pristali na mirno ureditev obstoječih sporov.

Pred generalnim štrajkom na Španskem

Valencia, 28. februarja. AA. Zaradi napovedane splošne stavke so oblasti prevzele vse varnostne mere ter koncentrirale žandarmerijo v Valenciji.

Avstrijski letalec v Beogradu

Zagreb, 28. februarja. Danes je priletel na borongajsko letališče pri Zagrebu z Dunaja avijon »AS 2«, avstrijsko sportno letalo, ki ga je pilotiral lastnik Hofner. Pilot bo nekaterim interesentom razkazal jutri vrline svojega aparata.

Zeileisov zavod na Češkoslovaškem

Praga, 28. febr. s. Zdraviliška uprava v Františkovih Laznih je pred nekaj meseci zgradila Zeileisov zavod, ki je stal več sto tisoč čeških kron. Sedaj je mestni odbor sklenil, da se ta zavod ne bo otvoril. Zdravstveno ministrstvo je skoraj istočasno s tem sklepom prepovedalo otvoritev Zeileisovega zavoda v tem zdravilišču.

Češko-nemška agrarna zajednica v ČSR

Praga, 28. febr. g. Danes je bil storjen bistven korak za politično zbližanje češkoslovaških in nemških agrarcev. Češkoslovaška agrarna stranka in nemška zveza posestnikov sta sklenili ustanoviti skupen parlamentarni delovni odbor, ki naj bi kot stalni skupni organ obeh strank najprej pripravil ukrepe gospodarskega značaja. Kot prvo nalogo si je novi odbor nadel pospešitev parlamentarne rešitve poljedelske krize. V političnih krogih se smatra ta aranžman kot priprava na pomembne politične preokrete v zvezi z nasprotji, ki so nastala v sedanji vladni koaliciji.

Odmor na londonski konferenci

London, 28. febr. AA. Privatni razgovori med delegacijami pomorske razorožitvene konference so se davi nadaljevali a niso dovedli do važnih zaključkov. Predsednik Macdonald bo uporabil konec tedna za počitek od konferenčnega dela. Nocoj odpotuje ministrski predsednik v Chequers. Davi je posetil Macdonald angleško industrijsko razstavo v Olympiji.

Povratek ministra Demetrovića

Beograd, 28. februarja. AA. Danes je dospel s carinske konference v Ženevi vodja jugoslovenske delegacije gosp. minister trgovine in industrije Juraj Demetrović.

Mednarodna reparacijska banka

Rim, 28. februarja s. Italijanski listi poročajo, da je bil francoski finančni strokovnjak Quesnay kljub protestom predsednika nemške državne banke, dr. Schachta imenovan za generalnega ravnatelja Mednarodne reparacijske banke. Imenovanje Quesnaya utemeljujejo s tem, da je zaradi kontrole interesiranih držav nad banko neobhodno potrebno, da posluje poleg predsednika tudi generalni ravnatelj banke.

Pariz, 28 februarja AA. **»Petit Parisien« poroča iz Rima, da je dr. Schacht odklonil imenovanje nemške delegacije v upravni odbor mednarodne reparacijske banke. Izjavil je, da Nemčija za zdaj ne bi mogla prevzeti obvez, ki izviralo iz ustanovitve mednarodne reparacijske banke.**

200.000 dolarjev poneveril

Varšava, 28. febr. r Pred par dnevi je brez sledu izginil iz Zdol na Poljskem šef odseka sovjetske trgovinske misije, Aleksander Kirišov. Svojo rodbino je že poprej odposlal v Francijo. Po njegovem begu so ugotovili, da je obenem z njim izginilo tudi 200.000 dolarjev. Sovjetsko poslaništvo v Varšavi zadeve ni prijavilo policiji, da bi prikrilo sramotno afero.

Krvava stavka v Guadelupi

Pariz, 28. februarja. AA. Ministrstvo za kolonije poroča, da so stavkujoči v Guadelupi napadli z orožjem in železnimi palicami 27. t. m. oddelek 7 orožnikov, ki so čuvali tovarno za sladkor v Guadelupi. Orožniki so streljali in pri tem ubili 2 stavkujoča ter enega težko ranili. Vsi orožniki so bili pri napadu ranjeni.

Palača sarajevske bratovske skladnice

Sarajevo, 28. februarja. AA. Rudarska bratovska skadnica je sklenila zgraditi v Sarajevu svojo palačo. V to svrho je kupila kompleks zemljišča nasproti palači banske uprave izza velikega parka. Na tem zemljišču bo že letos postavljena trinadstropna zgradba.

Masaryk slovaškim separatistom

Bratislava, 28. febr. s. Veliko senzacijo v vsej javnosti vzbuja pismo, ki ga je prezident ČSR Masaryk po znanem Tukovem procesu pisal voditelju slovaških klerikalcev, patru Hlinki in ki ga sedaj objavlja »Slovák«. V pismu prezident Masaryk najprvo opozarja patra Hlinko na početje prof. Tuke ter nujno svetuje, da naj slovaška tukova stranka tega moža ne kandidira več. Nato pa govori o klerikalni politiki na Slovaškem ter piše: »Budno motrim razmere na Slovaškem in vem več o Vas in Vaših ljudeh, nego si mislite. Starejši sem od Vas in že zato smem z Vami govoriti iskreno. Jaz sem osvobodil Slovaško in ona mi ni nič manj pri srcu, kakor Vam. Pot, po kateri hodite, pa ne obeta blagoslova. Zapisano je: Ljubezen je potrpežljiva. Moralična politika in krščanska politika morajo zato biti potrpežljive. Zato razburjati sebe in druge ne sme biti politika političnega voditelja, ki je povrh še duhovnik. Sami ste mi priznali, da ne zahtevate avtonomije za takoj, temveč šele za pozneje, ko bodo Slovaki politično zrelejši. Vaši razburjeni nastopi mi vsiljujejo misel, da nimate srca, temveč še eden žolč. Pokažite, da imate srce in da ne čutite sovraštva proti svojim protivnikom odn. dozdevnim protivnikom in da vsaj nekoliko ljubite Vašo Slovaško, torej Slovake in Čehe. Na sovraštvu in jezi se ne da — verujte mi — graditi nič dobrega in nič trajnega. Jezus je pokazal kaj je ljubezen in isto velja tudi za politiko.«

(Masarykovo pismo bi zaslužilo, da ga mnogi drugi, tudi izven Slovaške, dobro prečitajo in — uvažujejo. Op. ur.)

Ureditev delokroga finančnih direkcij

Beograd, 28. februarja p. Današnje »Službene Novine« objavljajo razpis finančnega ministra o delokrogu in poslovanju finančnih direkcij in carinarnic v smislu zakona o organizaciji finančne uprave, nadalje navodila za izvrševanje poslov, ki so bili prenešeni na finančne direkcije in odseke za carinarnice. V področje finančne direkcije v Ljubljani spadajo carinarnice v Ljubljani, Mariboru, na Jesenicah, Gornji Radgoni, v Dravogradu in na Rakeku.

Državni les za zgraditev sokolskega zletnega stadiona

Beograd, 28. febr. p. Na predlog ministra za šume in rude dr. Korošca je Nj. Vel. kralj danes podpisal zakon o brezplačni dobavi potrebnega stavbnega lesa za vsesokolski zlet v Beogradu. Zakon določa, da dobi Sokol kraljevine Jugoslavije za zgradbo stadiona, v katerem se bo vršil javni nastop povodom zleta, iz državnih gozdov do 5100 kubičnih metrov obdelanega stavbnega lesa.

Zaključek afere v monopolskem skladišču na Sušaku

Sušak, 28. februarja. n. Pred nekaj meseci sta bila aretirana na Sušaku upravitelj monopolskega skladišča Čedomil Pečanović ter sluga Pejović, in sicer zaradi utaje na škodo državnega monopola. Spočetka so mislili, da gre za velikanske vsote eraričnega denarja, vendar je bilo kasneje ugotovljeno, da znaša poneverjena vsota samo 74 tisoč Din. Danes je bil upravnik Pečanović obsojen na leto dni robije, v katero pa se mu vračuna štirimesečni preiskovalni zapor. Sluga Pejović je bil oproščen.

Velezanimiv proces zaradi razžaljenja beograjskega obč. sveta

Beograd, 28. febr. p. Pred beograjskim prvostopnim sodiščem se je pričela danes razprava proti bivšemu beograjskemu podžupanu dr. Kosti Jovanoviću, ki je pred par meseci objavil v beograjski »Politiki« serijo člankov, v katerih je dolžil sedanjo občinsko upravo raznih nerednosti in ji predbacival, da škoduje interesom beograjske občine. Glede na to, je beograjski občinski zastop po svojem odvetniku dr. Bogiću vložil tožbo zaradi klevete. Tožba navaja, da je obtoženec sistematično žalil in klevetal posamezne občinske zastopnike in celokupno upravo, hoteč jo na ta način pred javnostjo diskreditirati. Obtoženec je na današnji razpravi pri zaslišanju vztrajal pri svojih trditvah in izjavil, da bo vse iznešene očitke dokazal po pričah. Svojo končno obrambo bo podal pred zaključkom razprave. K razpravi je povabljenih 30 prič, deloma bivših, deloma sedanjih občinskih zastopnikov in raznih drugih uglednih beograjskih meščanov. Obtoženca zagovarja 14 uglednih beograjskih odvetnikov. Razprava bo trajala bržkone dva dni.

Moderna cerkev

Osjek, 28. februarja. č. Meščani so pokrenili akcijo, da se namesti v cerkvi Sv. Petra in Pavla več megafonov, ker se pridige slabo čujejo. Megafone bo namestila Jugoslovenska Siemes d. d.

Posojila Priv. agrarne banke

Beograd, 28. februarja AA. Izvršilni odbor Privilegirane agrarne banke je odobril na svoji včerajšnji seji v 11 hipotekarnih posojil v znesku 5,196.000 Din ter za 33 zadrug in 135 zadrugarjev posojil v višini 4,333.444 Din ter 6 menjičnih posojil v iznosu 82.000 Din. Skupno znašajo ta posojila 9.608.400 Din. Nadalje je upravni odbor pozval svoje dolžnike, da lahko tudi že pred rokom vrnejo svoja najeta posojila ali deloma ali v celoti.

Grob na ulici

Beograd, 28. februarja. AA. Delavci, ki razširjajo ulico prestolonaslednika Petra na Dedinju, so včeraj odkopali dva človeška okostnjaka. Poleg okostnjakov so našli kakih 100 nabojev za puške in bombo srbskega tipa. Smatrajo, da gre za preostanke naših vojakov v zadnji vojni. Pokopani bodo na stroške Udruženja rezervnih oficirjev in bojevnikov, municija pa bo izročena vojnim oblastvom.

Velika konferenca o socijalni zakonodaji

Sestanek zastopnikov Delavskih zbornic s predsednikom Mednarodnega delavskega urada Albertom Thomasom

Beograd, 28. febr. p. Nocoj se je vršila v prostorih beograjske delavske zbornice konferenca o stanju socialne zakonodaje v Jugoslaviji in o vprašanju revizije te zakonodaje. Konferenco so sklicale delavske zbornice povodom prihoda predsednika mednarodnega urada za delo dr. Alberta Thomasa, ki je bil tudi navzoč. Centralni tajnik delavskih zbornic dr. Žika Topalović je v glavnih obrisih pojasnil želje in zahteve delavstva, ki so bile v posebni spomenici dostavljene tudi že vladi, nakar so tajniki delavskih zbornic v Zagrebu, Ljubljani in Splitu podali referate o posameznih panogah socialne zaščite.

Tajnik zagrebške delavske zbornice Vladimir Pfeifer je poročal o zakonu za zaščito delavcev ter naglašal, da je ta zakon pomanjkljiv v toliko, da ne predvideva mečesar za reševanje sporov, za zaščito delavske mezde, odpovednega roka in delovnih pogojev. Revizija zakonodaje naj se izvrši v tem smislu, da bo postalo ministrstvo za socialno politiko centralni organ celokupne zaščite delavcev in nameščencev vseh kategorij tako, da bo prenehala pristojnost drugih ministrstev. Gre zlasti za zaščito rudarjev, železniškega pomožnega osobja in sličnih delavskih kategorij, ki spadajo sedaj glede zaščite in zavarovanja v področje drugih ministrstev. Kar pa se tiče revizije socialne zakonodaje sploh, je delavske organizacije niso nikdar zahtevale, pač pa so že od vsega početka naglašale potrebo, da se izvajajo vse določbe obstoječih zakonov. Če pa se že hoče izvesti revizijo, se omeji delavstvo v svojih zahtevah na omejitev delovnega časa, na osiguranje nedeljskega počitka in nočnega miru, ter na zaščito delavskih zaupnikov, žen, dece in mladoletnih delavcev. Izboljšati bi bilo treba posredovanje dela po principu samouprave. Predpisi glede regulacije delavskih mezd, bi se morali organsko združiti v celoto delavskega prava, s čemur bi odpadla potreba specijalnih zakonov za posamezne delavske skupine.

Tajnik ljubljanske delavske zbrnice Filip Uratnik, je poročal o stanju delavskega zavarovanja. Zahteval je izpopolnitev sedanje zaščite v toliko, da se razširi bolezensko zavarovanje tudi na poljedelske delavce in da se izvede zavarovanje za starost in onemoglost. Določile naj bi se rente v znesku od 10 do 400 Din mesečno. V svojih nadaljnjih izvajanjih je zavračal zahteve delodajalcev ter je zlasti nastopal proti predlaganemu znižanju socialnih dajatev naglašajoč, da so doprinosi že itak tako nizki, da jih ni mogoče znižati, ker bi postalo sicer vse zavarovanje brezpredmetno. Opozarjajoč na zahteve delodajalcev glede delitve doprinosov za socialno zavarovanje je g. Uratnik ugotavljal, da so mnenja delodajalcev in delojemalcev tako nasprotujoča, da jih je težko spraviti v sklad. Ni pa nobenega dvoma, da ogrožajo zahteve delodajalcev samo eksistenco delavskega zavarovanja. Kakšen bo izid te borbe, še nihče ne ve. Delavstvo je odločno proti vsaki reformi, ki bi značila poslabšanje obstoječega stanja in ki bi ogrožala socialne ustanove, ki imajo že 40 letno uspešno preteklost. Delavstvo pričakuje, da bo zakonodajna konstruktivnost značila napredek, ne pa nazadovanje.

Zadnji referat je podal tajnik splitske Delavske zbornice Bogoljub Čurić, ki se je pečal z inspekcijo dela in na podlagi statistike pojasnil sedanje stanje. Delavstvo je mnenja, da se mora inspekcija dela preurediti tako, da bo tvorila samostojni organ ministrstva za socialne politike ter da bo lahko uspešno izvrševala vse pravice in dolžnosti, ki ji pritičejo po obstoječih zakonih. Vsi ti posli naj se koncentrirajo v ministrstvu socialne politike.

Zatem je govoril g. Albert Thomas izjavljajoč, da je zadovoljen in srečen nad držanjem delavstva v borbi za boljši položaj. Glavna briga mednarodne organizacije dela je ta, da se iz dneva v dan dosezajo boljši načini uporabljanja zakonov o zaščiti delavstva. Iz leta v leto se bolj upoštevajo sprejete pogodbe in tozadevne konvencije. Albert Thomas upošteva tudi memorande delodajalcev, zlasti njihove razloge, upošteva tudi ekonomsko krizo, vendar pa je treba zlasti upoštevati tudi delavstvo pred vsem njegov zdravstveni položaj. Albert Thomas se popolnoma strinja z delavskimi referati, ki jih je danes slišal in jih popolnoma osvaja. Njegov govor je bil pozdravljen z burnim aplavzom.

Nato so podali izjave v imenu kluba pomorskih kapetanov, pomorskih strojnikov in Saveza pomorskih delavcev trgovske mornarice gosp. Gjoka Vuksan, v imenu krščansko - socijalističnega delavstva Jugoslavije je govoril Fran Terseglav iz Ljubljane, gosp. Štark v imenu jugoslovenskih grafičnih delavcev.

Enako izjavo so podali razni zastopniki narodno - socijalističnega in jugoslovensko-nacijonalističnega delavstva, zlasti predstavniki nacijonalnega delavstva iz primorske banovine.

Protiverski boj v Rusiji

Cinične izjave predsednika sovjetske vlade Rykova — Poslanica jugoslovenskega katoliškega episkopata

Berlin, 28. febr. s. Ostri in mestoma kruti ukrepi sovjetske vlade proti veri in cerkvi v Rusiji so kakor znano izzvali v Evropi in Ameriki ogorčene proteste vseh veroizpovedi. Papež je odredil poseben dan molitev za preganjane katolike, isto je storila evangelijska cerkev v Nemčiji. V Ameriki in na Angleškem je jak pokret, ki zahteva intervencijo krščanskih držav v Moskvi. Angleška in ameriška vlada sta sicer to odklonili, a izgleda, da bodo vendarle nekateri parlamenti sprejeli ostre protisovjetske resolucije, kakor je to storil že poljski senat. Posebno ogorčena obsodba je bila izrečena tudi v angleški zbornici lordov. Sovjetska vlada je pričela s protiakcijo ter je prisilila pravoslavnega patrijarha v Moskvi, da je osobito ostro odgovoril na papeževo encikliko, ki jo označuje kot lažnjivo, in javili so se tudi očividno pod enako presijo židovski rabini, ki izjavljajo, da v Rusiji nikdo ne preganja židov, nasprotno, da se vsak antisemitizem pobija. Končno se je oglasil sedaj sam predsednik sovjeta ljudskih komisarjev Rykov, ki v interviewu z zastopnikom United Press deloma zavrača obtožbe kot neutemeljene, deloma s prav ciničnimi izgovori dokazuje, da sovjeti pravzaprav nič hujšega ne delajo, kakor druge države. Rykov izjavlja, da mu ni znan niti en slučaj, da bi bil sedaj v Rusiji kdorkoli radi vere preganjan. Nasprotno vse vere so povsem enakopravne in popolnoma svobodne. Res je sicer, da so mnoge cerkve zaprte, toda vedno le na zahtevo dotičnih cerkvenih občin. Seveda tam, kjer se verniki ne brigajo več za vzdrževanje cerkve, smejo lokalne oblasti cerkev uporabiti za druge namene. Če torej število cerkva vedno bolj pada, so vzroki socijalni, gospodarski in politični.

Država je prepovedala versko propagando v šolskih in kulturnih institucijah ter je do kraja izvedla ločitev od cerkve. Toda v tem oziru je le izvršila program radikalnih strank v buržujskih državah. V Rusiji vlada popolna verska svoboda: vsak sme verovati, kar hoče ali pa nič Res je, da duhovščina ne uživa državljanskih pravic, toda tako je tudi v nekaterih katoliških buržujskih državah. V Rusiji duhovščina radi tega nima državljanskih pravic, ker spada k poprejšnemu gospodujočemu razredu, kateremu je SSR te pravice odvzela. Duhovnikov nikdo ne preganja radi njihovega poklica, temveč samo radi deliktov proti obstoječim zakonom in radi protirevolucijonarnih intrig. Protesti in pritožbe radi preganjanja vere v Rusiji so torej neopravičeni. Oni prihajajo iz krogov, ki zastopajo stališče, da treba zatreti vse vere, razen lastne. Treba je opozoriti le na to, kaj so delali papeži proti drugovernikom. V ostalem smatra Rykov, da se versko vprašanje zlorablja iz političnih nagibov proti sovjetom.

Rykove izjave so vzbudile zlasti v Ameriki in na Angleškem novo ogorčenje ter bodo vsled svojega ciničnega značaja le še ojačile protestno akcijo kulturnega sveta proti načinu kako vodijo sovjeti svojo protireligijozno akcijo.

Zagreb, 28. februarja n. »Hrvatska Straža« objavlja pod naslovom »Preganjanja v Rusiji in jugoslovenski katoliški episkopat« posebno poslanico škofov, ki pravi med drugim: Mi katoliški nadškofje in škofje, zbrani iz vse Jugoslavije na konferenci dne 22. t. m. v Zagrebu, se priključujemo s tem svetemu očetu v Rimu, ne samo zato, da s tem protestiramo proti strašnim zločinom v Rusiji, ter da z njim vred obsodimo ta zločinstva, nego tudi zato, da se z njim združimo v molitvi za nesrečno Rusijo. Dne 19. marca t. l. na praznik sv. Jožefa bo daroval sveti oče na grobu prvega apostola sv. Petra sveto mašo za rešitev tolikih duš, ki trpijo v Rusiji ter za uteho in podporo podjarmljenega ruskega naroda. Zapovedujemo, da istočasno s svetim očetom na praznik sv. Jožefa ali v nedeljo po njem v vseh cerkvah naših škofij v Jugoslaviji prejmejo zbrani verniki zjutraj sveto obhajilo, popoldne se zbero k posebnim molitvam, med katerimi bodo duhovniki govorili narodu o preganjanju v Rusiji in o potrebah molitve za nesrečni ruski narod.

Interesantno stališče angleške vlade

London, 28. februarja. AA. Canterburyjski in yorški nadškof sta objavila poslanico, v kateri naročata, naj bodo 16. marca v vseh anglikanskih cerkvah službe božje za verske preganjance v Rusiji. Z ozirom na to je vojni podtajnik Creedy poslal vsem vojaškim poveljstvom v domovini in inozemstvu nastopno okrožnico:

»Naloženo mi je bilo, obvestiti vas, da je kraljeva vlada sklenila, da so molitve in božje službe v armadi za ruske podanike nezaželjene, ker smatra, da je verski spor zavzel politični značaj.«

To poročilo je bilo poslano ladjam in angleškim pomorskim oporiščem z opombo, da se prošnja canterburyjskega nadškofa glede božjih služb za ruske kristjane ne nanaša na vojne ladje in pomorske ustanove. Slično poročilo so poslali tudi poveljstvom kraljevega letalstva.

Reka kot svobodna cona

Sušak, 28. febr. n. Vesti, da bo Reka proglašena za svobodno luko so vzbudile med reškim prebivalstvom veliko senzacijo. Zlasti zadovoljni so trgovci, ki so prepričani, da bodo po proglasitvi Reke za svobodno cono imeli mnogo uspešnega trgovinskega posla. Pričakuje se, da bo imela prosta reška cona 73.000 prebivalcev. Rivijera dobi posebno imenovanega vladnega komisarja.

Mednarodna smučarska skakalna tekma

Oslo, 28. februarja g. Mednarodne smučke skakalne tekme so se vršile ob slabem vremenu. Gosta megla je ovirala skakalce, da niso mogli popolnoma izrabiti skakalnice Startalo je vsega 143 skakalcev, med njimi 110 Norvežanov in 33 inozemcev. Zaradi trdega snega je bilo mnogo padcev. Zelo nevarno je padel češkoslovaški skakalec Triysna, vendar njegove poškodbe niso resne. Tudi v tej konkurenci so Norvežani zasedli prva mesta. Kot prvi Srednjeevropejec je zasedel peto mesto Švicar Kaufmann s skoki po 47 in 48 m. Prvo mesto je pripadlo Norvežanu Fynar Andersenu (47 in pol 50) drugo Dunaru Andersenu (48 in pol, 48), tretje pa Švedu Rylandru (48, 48).